

Анализ на съответствието на българското законодателство за достъп до обществена информация

и

Конвенция за достъп до официални документи, приета от Комитета на министрите към Съвета на Европа на 27 ноември 2008 г.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на ФМ на ЕИП по проект „Разяснителна кампания за новите стандарти за достъпа до информация“ (договор №ПОЗ-20-00). Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от ПРОГРАМА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на ФМ на ЕИП и Договарящия орган.

Анализ на съответствието на българското законодателство за достъп до обществена информация и Конвенция за достъп до официални документи, приета от Комитета на министрите към Съвета на Европа на 27 ноември 2008 г.

Европейска Конвенция за достъп до официални документи	Национално законодателство	Коментар
<p>Определения:</p> <p>1. Чл. 1 – Общи разпоредби</p> <p>Чл. 1, ал. 2. За целите на тази Конвенция:</p> <p>а. (i) “публични институции” означава:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. органи на изпълнителната власт и техните администрации на национално, регионално и местно равнище; 2. законодателни органи и съдебна власт дотолкова, доколкото те изпълняват административни функции съгласно националното законодателство; 3. физически или юридически лица, доколкото те упражняват административна власт. <p>(ii) Всяка държава-членка може, при подписване или когато депозира своя документ за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване, да заяви чрез декларация, адресирана до</p>	<p>Закон за достъп до обществена информация (ЗДОИ)</p> <p>Чл. 3. (1) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2008 г.) Този закон се прилага за достъп до обществената информация, която се създава или се съхранява от държавните органи, техните териториални звена и органите на местното самоуправление в Република България, наричани по-нататък "органите".</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2008 г.) Този закон се прилага и за достъп до обществена информация, която се създава и съхранява от:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. публичноправни субекти, различни от тези по ал. 1, включително публичноправните организации; 2. физически и юридически лица само относно извършвана от тях дейност, финансирана със средства от консолидирания държавен бюджет и средства от фондове на Европейския съюз 	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Националното законодателство определя по-висок стандарт от Конвенцията. Кръгът на институциите посочени в чл. 3 от ЗДОИ е по-широк от този, посочен в Конвенцията.</p>

<p>Генералния секретар на Съвета на Европа, че в дефиницията на „публични институции” се включват също една или повече от следните институции:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. законодателни органи по отношение на други техни дейности; 2. органи на съдебната власт по отношение на други техни дейности; 3. физически и юридически лица дотолкова, доколкото те изпълняват публични функции или оперират с обществени фондове, съгласно националното законодателство. 	<p>или предоставени от Европейския съюз по проекти и програми.</p>	
<p>2. Чл. 1 в.</p> <p>“официални документи” означава всяка информация, записана в каквато и да е форма, изготвена или получена и съхранявана от публичните институции.</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 2. (1) Обществена информация по смисъла на този закон е всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти.</p> <p>(2) Информацията по ал. 1 е обществена независимо от вида на нейния материален носител.</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Съдържанието на понятието „обществена информация” по смисъла на ЗДОИ” съвпада с това на понятието „официални документи. Това е всяка информация, изготвена или получена и съхранявана от задължените субекти, която е записана на каквато и да е физически носител, в каквато и да е форма и формат (писмени текстове, информация, записана на звуков или аудиовизуален носител, фотографии, електронна поща, информация, съхранявана в електронна форма като електронни бази данни и др.).</p>

<p>Чл. 2 – Право на достъп до официални документи</p> <p>1. Всяка държава-членка трябва да гарантира правото на всеки да получи при поискване, без каквато и да е дискриминация, достъп до официални документи, съхранявани от публичните институции.</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 4. (1) Всеки гражданин на Република България има право на достъп до обществена информация при условията и по реда, определени в този закон, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация.</p> <p>(2) Чуждестранните граждани и лицата без гражданство се ползват в Република България с правото по ал. 1.</p> <p>(3) От правото по ал. 1 се ползват и всички юридически лица.</p> <p>(4) (Нова - ДВ, бр. 49 от 2007 г.) Лицата по ал. 1, 2 и 3 имат право на повторно използване на информация от обществения сектор.</p>	<p>Налице е съответствие между българското законодателство и Конвенцията.</p>
<p>2. Всяка държава-членка трябва да предприеме необходимите мерки в своето национално законодателство да изпълни разпоредбите за достъп до официални документи, заложен в тази Конвенция.</p> <p>3. Тези мерки трябва да се предприемат не по-късно от времето на влизане в сила на тази Конвенция по отношение на държавата-членка.</p>	<p>Закон за достъп до обществена информация</p> <p>Обн. ДВ. бр.55 от 7 Юли 2000г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 2002г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.24 от 21 Март 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.49 от 19 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.57 от 13 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.104 от 5 Декември 2008г.</p>	<p>Налице е съответствие.</p>

<p>Чл. 3 – Възможни ограничения на достъпа до официални документи</p> <p>1. Всяка държава-членка може да ограничи правото на достъп до официални документи. Ограниченията трябва да бъдат изброени точно в закон, да бъдат необходими в демократичното общество и да бъдат пропорционални на целта да се защитят:</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 49 от 2007 г.) Не се допускат ограничения на правото на достъп до обществена информация и на повторно използване на информация от обществеността сектор, освен когато тя е класифицирана информация или друга защитена тайна в случаите, предвидени със закон.</p> <p>Решение № 7 от 4.VI.1996 г. по конст. дело № 1/96 г. на КС на РБ</p> <p>III. Отделните права, предоставени от разпоредбите на чл. 39 - 41 от Конституцията, задължават държавата да се въздържа от намеса при тяхното упражняване.</p> <p>Ограничаването на тези права е допустимо с цел охраната на други, също конституционно защитими права и интереси, и може да става единствено на основанията, предвидени в Конституцията. Не се допуска ограничаването им със закон на други, извън посочените в Конституцията основания.</p> <p>При налагането на тези ограничения органите на законодателната, изпълнителната и съдебната власт са длъжни да държат сметка за високата обществена значимост на правото да се</p>	<p>Налице е съответствие.</p>
--	--	--------------------------------------

	<p>изразява мнение, на свободата на средствата за масова информация и на правото на информация, поради което ограниченията (изключенията), на които тези права могат да бъдат подлагани, се прилагат ограничително и само за да осигурят защита на конкуриращ интерес.</p>	
<p>а. националната сигурност, отбраната и международните отношения;</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 104 от 2008 г.) (1) Основание за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация е налице, когато:</p> <p>1. исканата информация е класифицирана информация или друга защитена тайна в случаите, предвидени със закон.</p> <p>Закон за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ)</p> <p>Чл. 25 Държавна тайна е информацията, определена в списъка по приложение № 1, нерегламентираният достъп до която би създал опасност за или би увредил интересите на Република България, свързани с националната сигурност, отбраната, външната политика или защитата на конституционно установения ред.</p>	<p>Налице е съответствие.</p>

<p>b. обществената безопасност;</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 104 от 2008 г.) (1) Основание за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация е налице, когато:</p> <p>1. исканата информация е класифицирана информация или друга защитена тайна в случаите, предвидени със закон.</p> <p>Закон за защита на класифицираната информация (ЗЗКИ)</p> <p>Чл. 25 Държавна тайна е информацията, определена в списъка по приложение № 1, нерегламентираният достъп до която би създал опасност за или би увредил интересите на Република България, свързани с националната сигурност, отбраната, външната политика или защитата на конституционно установения ед.</p>	<p>Налице е съответствие.</p>
-------------------------------------	---	--------------------------------------

<p>с. предотвратяването, разследването и съдебното преследване на престъпни деяния;</p>	<p>НПК</p> <p>Чл. 198. (1) Материалите по разследването не могат да се разгласяват без разрешение на прокурора.</p> <p>(2) Когато е необходимо, органът на досъдебното производство предупреждава срещу подпис лицата, които присъстват при извършване на действията по разследването, че не могат да разгласяват без разрешение материалите по делото и в противен случай носят отговорност по чл. 360 от Наказателния кодекс.</p>	<p>Налице е съответствие.</p>
<p>d. дисциплинарни разследвания;</p>	<p>Закон за държавния служител</p> <p>Чл. 130. (Изм. - ДВ, бр. 95 от 2003 г.) Инспекторите са длъжни:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. да пазят в тайна поверителните сведения, които са им станали известни във връзка с упражняването на контрола; 2. да пазят в тайна източника, от който е получен сигнал за нарушение на служебното правоотношение. 	<p>Налице е съответствие.</p>

<p>е. проверки, контрол и надзор от страна на публичните институции;</p>	<p>Закон за Сметната палата</p> <p>Чл. 50. (5) Резултати от извършени одити не се огласяват до приемането на одитните доклади от Сметната палата.</p> <p>Закон за държавната финансова инспекция</p> <p>Чл. 10 (6) Директорът на агенцията или упълномощени от него длъжностни лица могат да предоставят информация, свързана с извършени финансови инспекции, само след приключването им, когато информацията е поискана по съответния ред.</p>	<p>Налице е съответствие.</p>
<p>f. личната неприкосновеност и други законни частни интереси;</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 104 от 2008 г.) (1) Основание за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация е налице, когато:</p> <p>2. достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация, освен в случаите на надделяващ обществен интерес;</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Защита интересите на трето лице – лични данни – това е всяка информация, която позволява едно лице да бъде идентифицирано. Правото на защита на личните данни е част от по-широкото право на неприкосновеност на личния живот, формулирано в точка f. на чл. 3, ал.1 от Конвенцията.</p>

	<p>Закон за защита на личните данни</p> <p>Чл. 2. (Доп. - ДВ, бр. 70 от 2004 г., изм., бр. 103 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 91 от 2006 г.) Лични данни са всяка информация, отнасяща се до физическо лице, което е идентифицирано или може да бъде идентифицирано пряко или непряко чрез идентификационен номер или чрез един или повече специфични признаци.</p> <p>Закон за здравето</p> <p>Чл. 27. (1) Здравна информация са личните данни, свързани със здравословното състояние, физическото и психическото развитие на лицата, както и всяка друга информация, съдържаща се в медицинските рецепти, предписания, протоколи, удостоверения и в друга медицинска документация.</p> <p>Чл. 28. (3) Лицата по чл. 27, ал. 2 са длъжни да осигурят защита на съхраняваната от тях здравна информация от неправомерен достъп.</p>	
<p>г. търговски и други икономически интереси;</p>	<p>Чл. 17, ал. 2 – търговска тайна</p> <p>Информацията по ал. 1, която представлява търговска тайна и чието предоставяне или разпространяване би довело до нелоялна</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Българският стандарт и ограничението е обвързано с посочването на конкретни обстоятелства, които биха довели до нелоялна конкуренция.</p>

	конкуренция между търговци, не подлежи на предоставяне освен в случаите на надделяващ обществен интерес.	
h. икономическата, монетарната и валутната политика на държавите;	<p>Приложение № 1, III към чл. 25 от ЗЗКИ Информация, свързана с икономическата сигурност на страната</p> <p>Закон за БНБ</p> <p>Чл. 23. (1) (Нова - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Служебна тайна е информацията, свързана с подготовката за производство на български банкноти и</p>	Налице е съответствие.
i. равнопоставеността на страните в съдебното производство и ефективно правораздаване;		Българското законодателство не предвижда подобно ограничение и установява по-висок стандарт от Конвенцията.
j. околната среда;	<p>Закон за опазване на околната среда</p> <p>Чл. 20. (1) Достъпът до информация за околната среда може да бъде отказан в случаите, когато се иска:...</p> <p>б. информация, която ще се отрази неблагоприятно на компонентите на околната среда...</p>	Налице е съответствие.
к. обсъжданията в или между публичните институции, отнасящи се до изследването на	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 13. (1) Достъпът до служебна обществена информация е свободен.</p>	Защита на подготвителните документи Това ограничение цели взимането на независимо и правилно решение след

<p>даден въпрос.</p>	<p>(2) Достъпът до служебна обществена информация може да бъде ограничен, когато тя:</p> <p>1. е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение (мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации);</p>	<p>изслушване на всякакви предложения и алтернативи и спокойното им обсъждане.</p> <p>Точка к. от чл. 3, ал. 1 от Конвенцията - обсъжданията в или между публичните институции, отнасящи се до изследването на даден въпрос би могло да попадне в категорията защита на подготвителни документи.</p>
<p>Засегнатите държави могат по време на подписването, одобрението или приемането, чрез декларация, адресирана до Генералния секретар на Съвета на Европа, да декларират, че във възможните ограничения ще бъде включена и комуникацията с кралското семейство и неговото домакинство или държавния глава.</p>		<p>Налице е съответствие.</p> <p>Българското законодателство не предвижда подобно ограничение и не се налага България да изготвя такава декларация.</p>
<p>Чл. 3, ал. 2 – Надделяващ обществен интерес</p> <p>Достъп до информация, съдържаща се в официален документ, може да бъде отказан, ако нейното разкриване ще навреди или има вероятност да навреди на посочените в ал. 1 интереси, освен ако не съществува надделяващ обществен интерес от нейното</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 13, ал. 4</p> <p>4) (Нова - ДВ, бр. 104 от 2008 г.) Достъпът до служебна обществена информация не може да се ограничава при наличие на надделяващ обществен интерес.</p> <p>Чл. 37, ал. 1, т. 2</p>	<p>Според ЗДОИ надделяващия обществен интерес трябва да се преценява при всички ограничения, с изключение на информация, класифицирана като държавна или служебна тайна. Съгласно Конвенцията тест за обществен интерес трябва да се извършва винаги, когато има основание за отказ за достъп до обществена информация.</p> <p>В случаите на всички ограничения, спрямо</p>

<p>разкриване.</p>	<p>2. достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация, освен в случаите на надделяващ обществен интерес;</p> <p>Чл. 17, ал. 2</p> <p>(2) Информацията по ал. 1, която представлява търговска тайна и чието предоставяне или разпространяване би довело до нелоялна конкуренция между търговци, не подлежи на предоставяне освен в случаите на надделяващ обществен интерес.</p> <p>Чл. 31, ал. 5</p> <p>Не е необходимо съгласието на третото лице в случаите, когато то е задължен субект и отнасящата се до него информация е обществена информация по смисъла на този закон, както и когато е налице надделяващ обществен интерес от разкриването ѝ.</p>	<p>които законът предвижда преценка за надделяващ обществен интерес, такъв е винаги налице, когато чрез исканата информация се цели разкриване на корупция и на злоупотреба с власт, повишаване на прозрачността и отчетността на институциите и лицата, длъжни да предоставят обществена информация.</p> <p>Липсва съответствие между българското законодателство и Конвенцията, доколкото тест за надделяващ обществен интерес при вземане на решение за отказ за предоставяне на информация на основание защита на класифицирана информация се прави единствено, когато се иска информация, свързана с околната среда (чл. 20, ал. 4 от ЗООС).</p>
<p>Чл. 3 ал. 3</p> <p>3. Държавите определят срок, след изтичането на който споменатите в параграф 1 ограничения няма да се прилагат.</p>	<p>Чл. 13, ал. 3 от ЗДОИ</p> <p>(3) (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г.) Ограничението по ал. 2 не може да се прилага след изтичане на 2 години от създаването на такава информация</p>	<p>Определени са срокове за защита на следните ограничения:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „подготвителни документи” - служебна тайна - държавна тайна

(подготвителни документи – бел. ред.)

Закон за защита на класифицираната информация

Чл. 34. (1) За защита на класифицираната информация се определят следните срокове, считани от датата на създаването ѝ:

1. за информация, маркирана с гриф за сигурност "Строго секретно" - 30 години;

2. за информация, маркирана с гриф за сигурност "Секретно" - 15 години;

3. за информация, маркирана с гриф за сигурност "Поверително" - 5 години;

4. (изм. - ДВ, бр. 95 от 2007 г.) за информация, класифицирана като служебна тайна - 6 месеца.

(2) С решение на ДКСИ, когато националните интереси налагат това, сроковете по ал. 1 могат да бъдат удължени, но с не повече от първоначално определените.

(3) След изтичане на сроковете по ал. 1 и 2 нивото на класификация се премахва и достъпът до тази информация се осъществява по реда на Закона за достъп до обществена информация.

<p>Чл. 4 – Заявления за достъп до официални документи</p> <p>1. От подателите на заявления за достъп до официален документ не може да се изисква да представят причини, за да получат достъп до официалния документ.</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 25. (1) Заявлението за предоставяне на достъп до обществена информация съдържа:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. трите имена, съответно наименованието и седалището на заявителя; 2. описание на исканата информация; 3. предпочитаната форма за предоставяне на достъп до исканата информация; 4. адреса за кореспонденция със заявителя. <p>Чл. 41, ал. 1 от Конституцията на РБ</p> <p>Всеки има право да търси, получава и разпространява информация. Осъществяването на това право не може да бъде насочено срещу правата и доброто име на другите граждани, както и срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала.</p> <p>Решение № 7 от 4.VI.1996 г. по конст. дело № 1/96 г. на КС на РБ</p> <p>„Правото да се търси, получава и разпространява информация по чл. 41, ал. 1 от Конституцията принадлежи на всеки -</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Всеки има право да търси и получава информация без да е необходимо да се мотивира. Това ясно личи от мотивите към Закона за достъп до обществена информация. Конституционният съд също извежда това право от чл. 41, ал. 1 от Конституцията на РБ.</p>
---	---	---

	физически и юридически лица, и защитава както интереса на личността, така и интереса на обществото да бъдат информирани.”	
2. Държавите могат да предоставят на заявителя правото да остане анонимен, освен, когато установяването на идентичността не е от съществено значение за разглеждане на заявлението.	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 25. (1) Заявлението за предоставяне на достъп до обществена информация съдържа:</p> <p>1. трите имена, съответно наименованието и седалището на заявителя;</p>	<p>Задължителен реквизит на заявлението за достъп до информация съгласно ЗДОИ са трите имена на физическото лице или наименованието и седалището на юридическо лице - заявител. Ако един от реквизитите по чл. 25 от ЗДОИ липсва, заявлението се оставя без разглеждане.</p> <p>Въпреки това няма несъответствие тъй като Конвенцията дава възможност на държавите-членки да оставят заявителя в анонимност, но не ги задължава. Въпреки това европейската разпоредба следва да се има предвид и да се имплементира в българското законодателство, защото би разрешила един практически проблем, свързан с подаване на заявления по електронен път и необходимостта от идентифициране на заявителя чрез електронен подпис. Подобно изискване противоречи на принципа, че всеки има право на достъп до обществена информация. Освен това полагането на подпис не е сред реквизитите на заявлението.</p>
3. Формалностите във връзка със заявленията не трябва да превишават необходимото за	Чл. 24. (1) Достъп до обществена информация се предоставя въз основа на	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Мерки за намаляване на формалностите са налице, тъй като освен заявления, подадени</p>

<p>разглеждането на заявлението.</p>	<p>писмено заявление или устно запитване.</p> <p>(2) Заявлението се счита за писмено и в случаите, когато е направено по електронен път при условия, определени от съответния орган.</p> <p>Чл. 26. (1) Формите за предоставяне на достъп до обществена информация са: ...</p> <p>2. устна справка...</p> <p>Чл. 27. (1) Органите са длъжни да се съобразят с предпочитаната форма за предоставяне на достъп до обществена информация...</p> <p>Чл. 29. (1) В случай че не е ясно точно каква информация се иска или когато тя е формулирана много общо, заявителят се уведомява за това и има право да уточни предмета на исканата обществена информация. Срокът по чл. 28 започва да тече от датата на уточняването на предмета на исканата обществена информация.</p> <p>Чл. 34, ал. 3</p> <p>Решението за предоставяне на достъп до исканата обществена информация се връчва на заявителя срещу подпис или се изпраща по пощата с обратна разписка.</p>	<p>в писмена форма, ЗДОИ предвижда възможност за устно запитване за достъп, възможност за изпращане на заявлението по пощата с обратна разписка, предоставяне на устна справка, подаване на заявления по електронен път, съобразяване с формата за предоставяне на достъп, желана от заявителя, възможност за уточняване на заявлението, задължение за препращане на заявлението, изпращане по пощата на решението за предоставяне на достъп.</p>
--------------------------------------	---	---

<p>Член 5 – Разглеждане на заявленията за достъп до официални документи</p> <p>1. Публичната институция трябва да помага на заявителя, в разумни граници да идентифицира търсения официален документ.</p>	<p>Уточняване на заявлението за достъп</p> <p>Чл. 29. (1) В случай че не е ясно точно каква информация се иска или когато тя е формулирана много общо, заявителят се уведомява за това и има право да уточни предмета на исканата обществена информация. Срокът по чл. 28 започва да тече от датата на уточняването на предмета на исканата обществена информация.</p> <p>(2) Ако заявителят не уточни предмета на исканата обществена информация до 30 дни, заявлението се оставя без разглеждане.</p>	<p>Липсва съответствие.</p> <p>ЗДОИ не предвижда задължение за институциите да подпомагат заявителя да идентифицира търсения документ.</p>
<p>2. Заявлението за достъп до официален документ се разглежда от всяка публична институция, съхраняваща документа. Ако публичната институция не съхранява търсения официален документ или ако не е овластена да разгледа това заявление, когато е възможно, препраща заявлението или заявителя към компетентната публична институция.</p>	<p>Препращане на заявлението за достъп</p> <p>Чл. 32. (1) Когато органът не разполага с исканата информация, но има данни за нейното местонахождение, в 14 дневен срок от получаване на заявлението той препраща съответно заявлението, като уведомява за това заявителя. В уведомлението задължително се посочват наименованието и адресът на съответния орган или юридическо лице.</p>	<p>Налице е съответствие.</p>

<p>3. Заявленията за достъп до официални документи се разглеждат на основата на равнопоставеност.</p>	<p>ЗДОИ Основни принципи</p> <p>Чл. 6. (1) (Предишен текст на чл. 6 - ДВ, бр. 49 от 2007 г.) Основните принципи при осъществяване правото на достъп до обществена информация са:</p> <p>2. осигуряване на еднакви условия за достъп до обществена информация.</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Заявленията следва да се разглеждат по реда на тяхното постъпване и не трябва да се прави разлика в това отношение въз основа на характера на заявлението или статута на заявителя.</p>
<p>4. Заявлението за достъп до официален документ се разглежда бързо. Решението се взема, съобщава и изпълнява възможно най-скоро или в разумен срок, който е определен предварително.</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 28. (1) Заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация се разглеждат във възможно най-кратък срок, но не по-късно от 14 дни след датата на регистриране.</p> <p>(2) В срока по ал. 1 органите или изрично определени от тях лица вземат решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация и уведомяват писмено заявителя за своето решение.</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>В духа на Конвенцията, ЗДОИ предполага решение за предоставяне или отказ за достъп до информация да се вземе в най-кратък срок, но определя и максимален срок за произнасяне по заявлението.</p>

<p>5. Заявление за достъп до официален документ може да бъде отхвърлено:</p> <p>(i) ако, въпреки помощта от публичната институция, заявлението остава твърде неясно, за да позволи да се идентифицира официалният документ; или</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 29. (1) В случай, че не е ясно точно каква информация се иска или когато тя е формулирана много общо, заявителят се уведомява за това и има право да уточни предмета на исканата обществена информация. Срокът по чл. 28, ал. 1 започва да тече от датата на уточняването на предмета на исканата обществена информация.</p> <p>2) Ако заявителят не уточни предмета на исканата обществена информация до 30 дни, заявлението се оставя без разглеждане.</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Българското законодателство не предвижда отхвърляне на заявлението поради явната му неоснователност.</p>
<p>5. Заявление за достъп до официален документ може да бъде отхвърлено:</p> <p>(ii) ако заявлението е явно неоснователно</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 45 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 104 от 2008 г.) (1) Основание за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация е налице, когато:</p> <p>3. исканата обществена информация е предоставена на заявителя през предходните 6 месеца.</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>ЗДОИ предвижда по-благоприятен режим за разглеждане на заявленията, тъй като явната неоснователност на заявлението не е основание за отказ за предоставяне на информация.</p>

<p>Член 6 – Форми на достъп до официални документи</p> <p>1. Когато е предоставен достъп до официални документи, заявителят има право да избере дали да прегледа оригинала или негово копие, или да получи копие на документа в достъпна форма или формат по негов/неин избор, освен ако изразеното предпочитание е неразумно.</p>	<p>Чл. 26. (1) Формите за предоставяне на достъп до обществена информация са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. преглед на информацията - оригинал или копие; 2. устна справка; 3. копие на хартиен носител; 4. копие на технически носител. <p>(2) За достъп до обществена информация могат да се използват една или повече от формите по ал. 1.</p> <p>(3) Когато предпочитаната форма за предоставяне на достъп до обществена информация е по ал. 1, т. 4, се определят и техническите параметри за запис на информацията.</p> <p>(4) Лица, които имат зрителни увреждания или увреждания на слухово-говорния апарат, могат да поискат достъп във форма, отговаряща на техните комуникативни възможности.</p> <p>Задължение за съобразяване със предпочитаната форма на достъп</p> <p>Чл. 27. (1) Органите са длъжни да се съобразят с предпочитаната форма за предоставяне на достъп до обществена</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Според обяснителния доклад формата на достъп е преглед на оригинала, предоставяне на копие (на какъвто и да е носител) или и двете.</p> <p>ЗДОИ предвижда по-висок стандарт, тъй като предполага и устна справка, което често ускорява процедурата. Според Конвенцията и според ЗДОИ институцията следва да се съобрази с предпочитаната форма за достъп, освен ако това не е невъзможно. Особено важно е съобразяването с желаната форма за хора със зрителни увреждания или увреждания на слухово-говорния апарат.</p>
---	--	--

	<p>информация освен в случаите, когато:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. за нея няма техническа възможност; 2. е свързана с необосновано увеличаване на разходите по предоставянето; 3. води до възможност за неправомерна обработка на тази информация или до нарушаване на авторски права. <p>(2) В случаите по ал. 1 достъп до информацията се предоставя във форма, която се определя от съответния орган.</p>	
<p>2. Ако към част от информацията в официалния документ се отнася някакво ограничение, публичната институция трябва, независимо от това, да предостави достъп до останалата част от съдържанието. Всички пропуснати места се посочват ясно. Ако обаче частичният вариант на документа е подвеждащ или безсмислен, или ако предоставянето на остатъка от документа създава явно неоправдана тежест за институцията, то такъв достъп може да бъде отказан.</p>	<p>Чл. 37, ал. 2</p> <p>(2) В случаите по ал. 1 се предоставя частичен достъп само до онази част от информацията, достъпът до която не е ограничен.</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Когато част от исканата информация попада в дадено ограничение, а останалата част е извън обхвата на неговата защита, може да бъде даден достъп до част от документ, като се заличи текстът на останалата част. ЗДОИ определя по-висок стандарт от Конвенцията, тъй като задълженият субект „предоставя” частичен достъп до частта, която не попада в обхвата на защитения интерес във всички случаи и не предвижда право на отказ ако предоставянето на остатъка от документа създава явно неоправдана тежест за институцията.</p>

<p>3. Публичната институция може да предостави достъп до официалния документ чрез препращане на заявителя към лесно достъпни алтернативни източници.</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл.12. (4) При искане на достъп до официална информация, която е обнародвана, съответният орган е длъжен да посочи изданието, в което тя е обнародвана, броя и датата на издаване.</p>	<p>Налице е съответствие.</p>
<p>Член 7 – Такси за достъп до официални документи</p> <p>1. Прегледът на официални документи в сградата на публичната институция е безплатен. Това не пречи държавите да определят такси за предоставянето на тези услуги от архиви и музеи.</p>	<p>ЗДОИ - Безплатен достъп и разходи по предоставянето на обществена информация</p> <p>Чл. 20. (1) Достъпът до обществена информация е безплатен.</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Достъпът до обществена информация е безплатен. Предоставяне на информация от Държавния архивен фонд е извън приложното поле на ЗДОИ.</p>
<p>2. За копие на официален документ от заявителя може да се взема такса, която трябва да бъде разумна и да не превишава действителните разходи по възпроизвеждане и предоставяне на документа. Ценоразписът на таксите е публичен.</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 20, ал. 2 и ал. 3</p> <p>(2) Разходите по предоставяне на обществена информация се заплащат по нормативи, определени от министъра на финансите, които не могат да превишават материалните разходи по предоставянето.</p> <p>(3) При поискване от страна на заявител се представят сведения за определянето на разходите по ал. 2.</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Заповед № 10 на МФ от 10.01.2001 г. определя нормативи за разходите при предоставяне на обществена информация по Закона за достъп до обществената информация според вида на носителя.</p>

<p>Член 8 – Процедура за обжалване</p> <p>1. Заявител, чието заявление за официален документ е отхвърлено, изрично или мълчаливо, отчасти или изцяло, има право на достъп до процедура по обжалване пред съд или друг независим и безпристрастен орган, определен със закон.</p> <p>2. Заявителят винаги има право на достъп до бърза и евтина (експедитивна и икономична) процедура за обжалване, включваща или преразглеждане от публична институция, или обжалване в съответствие с параграф 1..</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 40. (1) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 49 от 2007 г.) Решенията за предоставяне на достъп до обществена информация или за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация се обжалват пред административните съдилища или пред Върховния административен съд в зависимост от органа, който е издал акта, по реда на Административнопроцесуалния кодекс.</p> <p>(2) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Решенията за предоставяне на достъп до обществена информация или за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация на субектите по чл. 3, ал. 2 се обжалват пред окръжните съдилища по реда на Административнопроцесуалния кодекс.</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Според ЗДОИ решенията за предоставяне или отказ подлежат на обжалване пред съд. ЗДОИ не предвижда „мълчалив отказ”. и такъв би бил незаконосъобразен. Въпреки това, ако институцията не се произнесе в срок – „мълчаливият отказ” може да се обжалва в срок до един месец от изтичане на срока, в който институцията е била длъжна да отговори (чл. 84, ал. 2 АПК).</p>
<p>Член 9 – Допълнителни мерки</p> <p>а. обучение на публичните институции по техните задължения и ангажименти по отношение упражняването на това право;</p> <p>б. предоставяне на информация по въпросите и дейностите, за които отговарят;</p>	<p>Преходни и Заключителни разпоредби към ЗДОИ, обн. ДВ, бр. 104 от 2008 г.)</p> <p>§ 9. Задължените по чл. 15 ръководители в системата на изпълнителната власт осигуряват финансово изпълнението на задължението по чл. 15а и обучението на служителите в нея.</p>	<p>Липсва съответствие.</p> <p>ЗДОИ предвижда задължение на ръководителите на задължените субекти по чл. 3 от ЗДОИ да обучи служителите само относно активното публикуване на информация (чл.15). Няма задължения за обучение на служителите относно ефективното упражняване на правото на информация от гражданите.</p>

<p>Член 9 – Допълнителни мерки</p> <p>b. ефективно управление на документите, така че да бъдат лесно достъпни; и</p> <p>c. прилагане на ясни и установени правила за съхраняване и унищожаване на документите.</p>	<p>Закон за националния архивен фонд</p> <p>Чл. 45. (1) Всички приключили в деловодните служби на държавните и общинските институции документи до 31 декември на текущата година се предават в техните учрежденски архиви до 30 юни следващата година.</p> <p>(2) Деловодните служби предават документите в учрежденските си архиви, организирани в дела съгласно утвърдената номенклатура.</p> <p>(3) Учрежденските архиви на държавните и общинските институции съхраняват документите до тяхното предаване в съответния държавен архив или до унищожаването им.</p> <p>Чл. 46. (1) Срокът на запазване на документите, отразяващи основните дейности в държавните и общинските институции, е 20 години.</p> <p>(2) Срокът за запазване на документи извън този по ал. 1 се определя със закон.</p> <p>(3) Проекти на закони, в които се определят и променят срокове за запазване на документи по ал. 2, се съгласуват предварително с председателя на Държавна</p>	<p>Налице е съответствие.</p> <p>Законът за националния архивен фонд и Законът за защита на класифицираната информация определят реда за съхраняване и унищожаване на информацията. При злоупотреба и неправомерно унищожение се предвиждат и санкции.</p>
---	---	---

	<p>агенция "Архиви".</p> <p>Чл. 47. (1) След изтичане на срока по чл. 46, ал. 1 постоянно действащата експертна комисия извършва експертиза на ценността на документите въз основа на система от критерии, определени с наредбата по чл. 52. Резултатите от експертизата се оформят в описи на документи, определени в следните категории:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. документи за постоянно запазване; 2. документи, определени като неценни, и 3. документи с дългосрочно справочно значение. <p>Чл. 48. (1) Документите, определени за постоянно запазване, образуват архивния фонд на организацията и се предават в съответния държавен архив.</p> <p>(2) В архивния фонд се включват само оригинални, оформени по стандарт документи.</p> <p>(3) Документите, определени като неценни, се описват в опис и се унищожават.</p> <p>(4) Документите с дългосрочно справочно значение се описват и се съхраняват в организацията до изтичане на определените</p>	
--	---	--

им срокове, след което се извършва експертиза.

(5) Документите, съдържащи класифицирана информация, се предават на държавните архиви по реда, определен в този закон, и след изтичането на сроковете, определени в Закона за защита на класифицираната информация.

Чл. 49. (1) Документите от масово-типов характер, неподлежащи на запазване, могат да се унищожават с акт. Актът се утвърждава от ръководителя на съответната държавна или общинска институция.

Чл. 97. (1) Длъжностно лице по чл. 41, ал. 1, което не осигури подходящи условия за опазване на документи и допусне те да се изгубят, повредят или унищожат, се наказва с глоба от 2000 до 6000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) При повторно извършване на същото нарушение наказанието е глоба от 4000 до 12 000 лв.

Закон за защита на класифицираната информация

Чл. 33. (1) Класифицираната информация се създава, обработва, предоставя, съхранява и унищожават при условията и по

реда на този закон и подзаконовите актове за прилагането му, както и в съответствие с предвидените видове защита, съответстващи на нивото на класификация, освен ако в международен договор, по който Република България е страна, е предвидено друго.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 57 от 2007 г., в сила от 13.07.2007 г.) В срок една година след изтичането срока за защита информацията се предоставя на съответния държавен архив, освен ако специален закон не предвижда друго.

(3) Унищожаване на информация се допуска само след изтичането на една година след срока за защитата ѝ.

(4) Държавната комисия по сигурността на информацията разрешава унищожаването на информация след предложение на комисия, съставена със заповед на ръководителя на съответната организационна единица. Комисията:

1. дава заключение коя информация няма историческо, практическо или справочно значение;

2. прави предложение за унищожаване на документи и материали.

	<p>(5) Решението на ДКСИ за унищожаване на информацията подлежи на съдебно обжалване пред Върховния административен съд.</p> <p>(6) (Нова - ДВ, бр. 109 от 2008 г.) Класифицираната информация, придобита при използване на специални разузнавателни средства, се унищожават при условията и по реда на Закона за специалните разузнавателни средства.</p>	
<p>Член 10 – Предоставяне на документи по инициатива на публичните институции</p> <p>По своя собствена инициатива и когато е уместно в интерес на повишаване прозрачността и ефективността на публичната администрация, и с цел насърчаване информираното участие на гражданите по въпроси от общ интерес, публичните институции предприемат необходими мерки, за да публикуват официални документи, които съхраняват.</p>	<p>ЗДОИ</p> <p>Чл. 14. (1) Органите информират за своята дейност чрез публикуване или съобщаване в друга форма.</p> <p>(2) Органите са длъжни да съобщават информация, събрана или станала им известна при осъществяване на тяхната дейност, когато тази информация:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. може да предотврати заплаха за живота, здравето и безопасността на гражданите или на тяхното имущество; 2. опровергава разпространена недостоверна информация, засягаща значими обществени интереси; 3. представлява или би представлявала 	<p>Налице е съответствие.</p>

	<p>обществен интерес;</p> <p>4. следва да бъде изготвена или предоставена по силата на закон.</p> <p>Публикуване на актуална обществена информация</p> <p>Чл. 15. (1) С цел осигуряване на прозрачност в дейността на администрацията и за максимално улесняване на достъпа до обществена информация всеки ръководител на административна структура в системата на изпълнителната власт периодично публикува актуална информация, съдържаща:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. описание на неговите правомощия и данни за организацията, функциите и отговорностите на ръководената от него администрация; 2. списък на издадените актове в изпълнение на неговите правомощия; 3. описание на информационните масиви и ресурси, използвани от съответната администрация; 4. наименованието, адреса, телефона и работното време на звеното в съответната администрация, което отговаря за приемането на заявленията за предоставяне на	
--	--	--

	<p>достъп до информация.</p> <p>Публикуване в Интернет</p> <p>Чл. 15а. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2008 г.) (1) Информацията по чл. 15 се публикува на интернет страниците на административните структури в системата на изпълнителната власт.</p> <p>(2) В секция "достъп до информация" на интернет страниците по ал. 1 се обявяват данните по чл. 15, ал. 1, т. 4 и ал. 2, съществуващите вътрешни правила относно достъпа до обществена информация и реда за достъп до публичните регистри, съхранявани от административните структури в системата на изпълнителната власт.</p> <p>Задължения за министъра на държавната администрация и административната реформа (Загл. доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.)</p> <p>Чл. 16. (1) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2006 г.) Министърът на държавната администрация и административната реформа публикува ежегодно обобщена информация за органите и техните администрации, съдържаща данните по чл. 15 , както и друга информация във връзка с прилагането на този закон.</p>	
--	---	--